

GAZİ ORTAOKULU
5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ GÜNLÜK PLAN
1. HAFTA (14-18 Eylül)

BÖLÜM I

1	Öğrenme Alanı	BİRLİKTE YAŞAMAK
2	İçerik Çerçevesi	Gruplar ve Rollerimiz
3	Önerilen Süre	40' + 40' + 40'=120 dk
4	Anahtar Kavramlar	Grup, hak, rol, saygı, sorumluluk
5	Öğrenme Alanı Açıklaması	Bu öğrenme alanında öğrencilerin aile ve yakın çevresindeki gruplara, bu gruplardaki rollerine, bu rollere ait hak ve sorumluluklarına, farklı kültürlerle ait özelliklere, bu özelliklere saygı duymanın toplumsal birlik açısından önemine, yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlamanın toplumsal birliği sürdürmeye etkisine yönelik bilgi ve beceriler kazanması amaçlanmaktadır.

BÖLÜM II

Kavramsal Beceriler	Eğilimler	Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri	Değerler	Okuryazarlık Becerileri
KB2.7. Karşılaştırma Becerisi	E1.1. Merak, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik	SDB2.3. Sosyal Farkındalık,	D16.3. Görev bilincine sahip olmak	OB1. Bilgi Okuryazarlığı
Beceriler Arası İlişkiler	KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma			
Disiplinler Arası İlişkiler	Görsel Sanatlar, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Türkçe			

BÖLÜM III

1	Öğrenme Çıktısı	SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümlenebilme
2	Süreç Bileşenleri	a) Dâhil olduğu grupları ve bu gruplardaki rollerini belirler. b) Dâhil olduğu gruplar ile bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri belirler.
3	Temel Kabuller	Öğrencilerin grup çalışması, rol, iletişim, iş birliği, hak, sorumluluk, kültür, yardımlaşma ve dayanışma kavramlarına ait temel bilgilere sahip oldukları kabul edilir.
4	Ön Değerlendirme Süreci	Öğrencilere grup ve rol kavramlarına ilişkin açık uçlu sorular yöneltilir. Günlük yaşamlarını anlatan görsellerden hareketle dâhil oldukları grupları ve bu gruplardaki rollerini yazmaları; rol, hak ve sorumluluk kavramlarını örneklerle eşleştirmeleri istenir.
5	Köprü Kurma	Öğrencilere ilkokulda dâhil oldukları gruplar ve bu gruplardaki rolleri sorulur. Ev, okul, arkadaş çevresi ve sosyal etkinliklerden günlük örnekler verilerek ortaokulla birlikte değişen ya da devam eden roller üzerine geçiş yapılır.
6	Yöntem ve Teknikler	Görsel inceleme, beyin fırtınası, soru-cevap, düşün-eşleş-paylaş, küçük grup tartışması, istasyon, karşılaştırma tablosu, rol oynama, canlandırma, galeri yürüyüşü
7	Araç-Gereçler	Etkileşimli tahta, ders kitabı, grup ve rol kartları, hak-sorumluluk kartları, karşılaştırma tablosu, grup-rol ilişki şeması, gözlem formu, kontrol listesi

BÖLÜM IV

1	Öğrenme - Öğretme Uygulamaları	1. Ders (40 dakika) - Dâhil olduğumuz grupları ve rollerimizi belirleme İlk 5 dakikada s. 12'deki Taylan'ın günlük yaşam görselleri incelenir; iletişim kurduğu kişiler, dâhil olduğu gruplar ve ortak amaçlar belirlenir. Öğrenciler kendi günlerinden örnek vererek grup ve rol kavramlarına yönelik ilk tanımlarını oluşturur (5 dk). S. 13'teki tablo beyin fırtınasıyla yakın çevre, okul ve sınıf grupları için doldurulur (10 dk). İlkokuldan ortaokula geçişte rollerin nasıl değiştiği; benzer ve farklı hak-sorumluluklar karşılaştırma tablosuna kaydedilir (10 dk). Her öğrenci 'grup-ortak amaç-rol' bağlantısını gösteren kişisel bir ilişki şeması hazırlar (7 dk). Son 3 dakikada seçtiği bir grup ve rolüdefterine yazar (SB.5.1.1.a, E1.1, OB1, OB4). 2. Ders (40 dakika) - Rol, hak ve sorumluluk ilişkisini çözümü Sınıf; aile, arkadaşlık, akrabalık, komşuluk, okul ve sosyal sorumluluk istasyonlarına ayrılır. Gruplar s. 14-17'deki açıklama ve görselleri inceleyerek her istasyonda 'grup-rol-hak-sorumluluk' tablosunu tamamlar (15 dk). Ürünler dolaşarak incelenir; aynı hakkın veya sorumluluğun birden fazla rolle ilişkili olabileceği örneklerle belirlenir (7 dk). Küçük grup tartışmasında rollerin zamana ve gruba göre değişmesi, aynı anda birden fazla role sahip olunması ve rollerin grubun ortak amacına katkısı ele alınır (10 dk). Öğrenciler iki gruptaki rollerini benzerlik-farklılık açısından karşılaştırır ve sonucu bir yargı cümlesiyle açıklar (5 dk). Son 3 dakikada rol-hak-sorumluluk eşleştirmesi yapılır (SB.5.1.1.a-b, KB2.4, KB2.7, SDB2.3, D14, D16). 3. Ders (40 dakika) - Rol kartlarıyla canlandırma ve değerlendirme Beş grup oluşturulur ve s. 18'deki rol kartları dağıtılır. Gruplar karttaki kişileri, ortak amacı, rolleri, hakları, sorumlulukları ve yaşanan sorunu belirleyerek kısa canlandırmalarını planlar (8 dk). Canlandırmalar gerçekleştirilir; izleyen öğrenciler rollerin amaç uygunluğu, sorumlulukların yerine getirilmesi, saygılı iletişim, iş birliği ve çözüm üretme ölçütlerini gözlem formuna kaydeder (15 dk). Her canlandırmadan sonra rol ile hak-sorumluluk arasındaki ilişki kanıta dayalı biçimde açıklanır (7 dk). S. 19'daki rol-hak-sorumluluk eşleştirmesi ve ulaşılan yargılar bireysel olarak tamamlanır (7 dk). Son 3 dakikada öğrenciler dâhil oldukları gruplar ile rollerinin ilişkisini yazılı, sözlü veya görsel bir ifadeyle özetler (SB.5.1.1.b, E2.1, E2.2, E2.3, SDB2.2, SDB3.2, D16.3).
2	Zenginleştirme	Öğrenciler farklı bir ülkedeki yaşlılarının aile, okul ve yakın çevrelerinde dâhil oldukları gruplar ile rollerini güvenilir kaynaklardan araştırabilir; kendi grup ve rolleriyle karşılaştırarak kaynakçalı bir dijital sunu, bilgi görseli veya kısa karşılaştırma raporu hazırlayabilir.
3	Destekleme	Grup, rol, hak ve sorumluluk kavramları görsel kartlarla eşleştirilir; grup-rol ilişki şeması kısmen doldurulmuş olarak verilir. Metinler kısa bölümlere ayrılır, canlandırma öncesinde örnek senaryo ve cümle başlangıçları sunulur. Öğrenciye akran desteği, ek süre ve yazılı-sözlü-görsel ürün seçenekleri sağlanır.
4	Ölçme - Değerlendirme	Ön değerlendirmede açık uçlu sorular, görsel eşleştirme ve ilk kavram tanımları; süreçte grup-rol listesi, karşılaştırma tablosu, istasyon ürünleri, kişisel ilişki şeması, rol-hak-sorumluluk eşleştirmesi, canlandırma gözlem formu kullanılır. Canlandırma ve bireysel ürünler; grup ve rolü doğru belirleme, ilişkileri çözümü, hak-sorumluluk bağlantısı kurma, kanıt kullanma, saygılı iletişim, iş birliği ve görevi zamanında tamamlama ölçütleriyle kontrol listesikullanılarak değerlendirilir.
5	Planın Uygulanmasının Değerlendirilmesi	